

RODOS ADASI'NDA 1711 YILINDA TİMARLAR VE TİMARLILAR

1522 yılında Rodos adasını Osmanlılar Şövalyeler'den aldıktan sonra, Rodos şehri merkez olmak üzere, Rodos adasını ve onun çevresindeki diğer küçük adacıkları birleştirerek bir *liva* haline getirdiler¹. Stratejik ve coğrafi konumundan dolayı ada zamanla askeri önem kazandı. Bu öneminden dolayı hem dinî ve hem de askerî pek çok Osmanlı memuru fetihten itibaren adada görevlendirildi. Osmanlı hakimiyetinin sağlanabilmesi amacıyla, bir fetih siyaseti olarak, adanın iskanı için özellikle Batı Anadolu köy ve şehirlerinden Osmanlı hakimiyetini tanıyacak ve yerleştirecek müslüman türk aile ve kişiler adaya yerleştirildi. Bu iskan siyasetinin bir neticesi olarak, onaltıncı yüzyıl sonlarına doğru özellikle III. Murad'ın saltanatı zamanında (1574-95) adanın tüm nüfusu, müslüman ve gayrimüslimler dahil olmak üzere yaklaşık 30.000 kişiye kadar ulaşmıştı².

Geleneksel bir Osmanlı fetih uygulaması olarak yeni fethedilen bir toprağın mahsulatı hemen fethedilen Osmanlı askerleri arasında tevzi ve taksim edilirdi. Bu alışılmış uygulama fethinden hemen sonra Osmanlı idarecilerince Rodos adası için de yapıldı. Ada gelirlerinin çok büyük bir kısmı, Kanuni Sultan Süleyman'ın Rodos şehrindeki evkafına tahsis edildi. Kanuni Süleyman yayınladığı bir *hükümle*, hem Rodos kalesini hem de Marmaris kalesini şen ve abadan edenleri ve Rodos kalesinde ikamet eden müslümanları *avarız, rüsum ve nüzul* vergilerinden muaf tuttu³. Adanın fethine katılmış yüksek rütbeli Osmanlı kumandanlarının adada mülk sahibi olmalarına izin verdi. Veziri-i azam Piri Mehmed Paşa, vezir İbrahim Paşa, Kaptan Mustafa Paşa, Anadolu beylerbeyisi Kasım Paşa, Abdülcemil Bey, Aydın-eli beyi Lütfi Bey ve Karası

¹ Osmanlı Rodosu üzerine yeni bir araştırma N. Vatin tarafından yapılmıştır: *L'Ordre de Saint-Jean-de-Jérusalem, l'Empire ottoman et la Méditerranée orientale entre les deux sièges de Rhodes (1480- 1522)*, 1994, XVI- 571 sayfa. Önemli diğer bir eser: E. Brockman, *The two Sieges of Rhodes, 1480-1522*, Londra 1969.

² Adanın tüm nüfusu Kanuni döneminde 13.000 kişi iken, III. Murad zamanında (1574-95) 28.000 kişiye ulaşmıştır. II. Mustafa zamanında (1695-1703) 26.000 kişiye düşmüş, III. Ahmed zamanında (1703-30) zamanında daha da düşerek 19.000 kişiye inmiştir. M. Lacroix'e göre onyedinci yüzyıl ortalarında 37.500 kişiye yükselmiştir. Fetihden III. Ahmed dönemi sonuna kadar ada müslüman nüfusu hızlı bir artış göstermiştir. Bunların sebepleri için bkz. M. Akif Erdoğan, *The island of Rhodes under Ottoman rule: Military situation, population, trade and taxation*, *Arab Historical Review for Ottoman Studies*, 13-14, October 1996, Zaghuan, s.35.

³ Tapu Kadastro Arşivi (TKA), Rodos Mufassalı, no. 44.

beyi Okcu Sinan Bey bu iznin neticesinde adada mülkler satın aldılar⁴. Rodos adasına ait ilk *mufassal tahrir* defterlerinde Kanuni'nin evkafı ve bu mülkler ayrıntısıyla yazıldı. *Mülk* ve evkaf dışında kalan mahsulat tımar sistemine göre fethe iştirak etmiş padişah, Adalar beylerbeyi (*mir-i miran-ı Cezair*), Rodos sancakbeyi (*mir-i liva-yı Rodos*) ve sipahi gibi Osmanlı askerlerine tahsis edildi. Halen Tapu ve Kadastro Arşivi'nde (Ankara) 364 numarada (eski no. 501) saklanan Rodos adasına ait bir *İcmal defteri* adada III. Ahmed'in padişahlığı zamanında (1703-30) tatbik edilmiş tımar sistemi ve sipahiler hakkında bize nazari bilgi verdiği için önemli bir kaynak durumundadır. Bu *İcmal defteri* dışında, Rodos adasına ait 1711 (1123) tarihli bir *evkaf tahriri*⁵, adanın yzyirmi seneden beri tahrir edilmediğini ve bazı köylerinin *harap* olduğunu açık olarak ifade etmektedir. Darüssaade Ağası'nın emriyle emin Abdülkadir ve katip Mustafa Ruhi tarafından yapılmış 1711 tarihli bu evkaf ve tımar tahrirleri, adanın gelir ve gider durumunu gösteren son ciddi tahrirlerinden biri olduğu için bizce çok değerlidir.

A-Tımar Mahsulatı

1-Öşür

Rodoslu gayrimüslim köylülerin ettikleri yerler mukabilinde ödedikleri *aşar* tımar mahsulatı içerisinde en önemli gelir kümesini oluşturmaktadır. Adanın tüm dirlik mahsulünün çizelge 1'de de görüldüğü üzere yaklaşık yüzde 86'lık gibi çok yüksek bir kısmını Rodos köylülerden aynı olarak tahsil edilen öşürler oluşturmaktaydı. Rodos *kanunnamesinde*⁶: 've mezruat ve hububat-ı saireden her ne kim hasil olursa humsu sahib-i arza mahsul kayd olunmağla envaından bi-aynihi mahsul alınır ve bağat mahsulünden dahi kezalik her ne vaki olursa hasil-ı haraç mine'l-hums hesabından' denilmektedir. Görüldüğü gibi, Rodos köylüleri ürettikleri hububat ve diğer mahsuller için beşte birini (*hums*) Rodos kanunlarına göre tımar sahiplerine (*sahib-i arz*) aynî olarak vermek mecburiyetindeydiler. Burada bir ayrıntıya dikkat çekmek isterim: Dimliye köyü yanındaki Sedli (?) manastırına ait bir arazinin Hasan veled-i İvaz isimli bir sipahinin tımarına dahil edilmiş olması. Mamafih, manastır arazilerinden öşür talep edilmesi ve bu mahsullerinin tımar sistemine dahil edilmesi yeni bir Osmanlı uygulaması değildi. Manastır topraklarından alınan öşürler yüksek rütbeli Osmanlı memurlarına onbeşinci yüzyılın sonlarından itibaren hem hass olarak hem de *tımar* olarak tevcih edilebiliyordu. Prof. Elizabeth Zachariadou bu konuda şunları söylemektedir⁷:

⁴ Başbakanlık Arşivi, Tapu Tahrir, no. 367. Ayrıca bak. Feridun Bey, *Mecmua-yı Münşeatü's-Selatin*, I. Cilt, İstanbul 1274, ss.529-40.

⁵ TKA, no.105.

⁶ TKA, no.44. *Aşar* vergisi hakkında kıymetli bilgi Süleyman Sudi'nin *Defter-i Muktesid* isimli eserinde bulunabilir (I.Cilt, İstanbul 1306, s.52-55). Özellikle Tanzimat sonrası *aşar* uygulamaları için 2. Cilt, İstanbul 1307, ss.70-71.

⁷ E. Zachariadou, *Ottoman Documents from the Archives of Dionysiou (Mount Athos) 1495-1520*, *Südost- Forschungen XXX*, Münih 1971 ss.27-28.

'Dionisiyu manastırının tasarrufunda olan Katakali çiftliği farklı yüksek rütbeli Osmanlı görevlilerine ihsan edildi. Bu nadir bir uygulama değildi; benzer tabikatlar halihazırda neşredilmiş başka Osmanlı belgelerinde de bulunabilir. Selanik'deki meşhur Akaniyu Manastırı, onbeşinci yüzyıl ortalarında Hızır Çavuş'un timarına dahil edilmiş bir mezraaya sahipti. Trabzon manastırlarının (Aya Fokas, Asomatos, Faros, Aya Sofiya, Teoskepastos) arazileri, II. Bayezid zamanında timar olarak tahsis edilmişti. Osmanlı vesikaları timar sahiplerinin ilk yıllarda bu arazilerin ösrünü aldıklarını göstermektedir. Timar sahibi Ahmed Dizdaroğlu, 900 akçayı keşişlerden tahsil ediyordu. Keşişler kendilerine bırakılan araziye daha iyi işleyebilmek için 1501/2 yılında peşin olarak ödediler. Timar sahiplerinin bazıları öşür almakta ısrar ettiler'.

Prof. Heath Lowry, bu konuyla ilgili başka bir örneği sunmaktadır. Pandokrato manastırı keşişleri ettikleri yerlerin ösrünü vermekteydiler. Bazen sultanlar manastır mensuplarını öşürden ve avarızdan muaf tutulabilmekteydi:

'Yukarıda zikredilen Aynaroz manastırları keşişleri cizye ve hububat, sebze ve meyve mahsulleri için yıllık belirli bir orandaki parayı, 25.000 akçayı öşür olarak öderler. Yukarıda yazılan keşişler ber vechi maktu ödedikten sonra Aynaroz adası içerisinde olan bağ ve bahçelerine ilk sultanların tanıdıkları vergi muafiyetinden yararlanırlar. Öşür ve avarız-ı divaniyeden muafırlar ve şimdiki sultan da hükümle bu muafiyeti teyit etmiştir ve Atik defterdeki şartlar gereğince bu muafiyetler Cedid deftere kaydedilmiştir⁸.

⁸ Heath W. Lowry Jr., *Studies in Desterology*, İstanbul 1992, s.249. Aynaroz manastırlarının muafiyet durumu Süleyman Sudi tarafından açıklanmıştır: 'Aynaroz şibh ceziresinin vaktiyle mal-ı maktua rabt olunması cezire-yi merkume üzerinde kain manastırlarda sakin bir çok rehabinin ruhbaniyetlerine hürmeten cennetmekan sultan Murad-ı evvel hazretlerinin zaman-ı saltanatlarında mahazirden salim görünerek verilmiş olan bir imtiyaznamenin el-yevm meri ve cari tutulan ahkâmı icabatındandır. İşbu imtiyaznemanin iktizasından olarak Selanik sancağında Kisendire kazasında vaki olup zikr olunan manastırlara merbut ve mevkuf olan ellisekiz kuta çiftliğin aşar-ı şeriyyesi maktuen ihale olunduğu zamanlarda mültezimlere ve emaneten idare kılıldığı esnalarda aşar memurlarına rehabin-i merkuma taraflarından başkaca eda ve teslim olunup bundan maada tekalif ile mükellef olmaması ve buna mukabil hazine-yi celile-yi maliyeye senevi 87.000 guruş mal-ı maktu verilmesi karargir olmuş ve mal-ı maktu-yı mezkur 1279 senesi gayetine kadar bu mebaliğ üzerine ahz ü tahsil kılınmış iken 1280 senesinde mal-ı maktu-yı mezkur miyanında başkaca ahzı nizamgir olan müskirat resmi de dahil olduğu rehabin-i merkume taraflarından iddia ve istida olunması ve sıdk-ı müddeanın tahakkuk eylemesi üzerine sene-yi merkumeden itibaren mal-ı maktu-yı mezkurdan 15.000 guruş tenzil olunarak 72.000 guruşa başbağlanmıştır. Aynaroz ceziresi mal-ı maktuunun bir kısmı mahallinde kaimimakam maaşına sarf ve ita diğer kısmı manastırların Dersaadet'i'de bulunan vekilleri vasıtasıyla hazine-yi maliyeye teslim ve ifa olunur (1. Cilt, ss.118-119).

2-Mukataalar (gümrük, şemhane ve bac-ı bazar mukataaları)

Rodos adasının en önemli gelir kütmesinden biri mukataalardı. Bilindiği gibi, Marmaris şehri, Rodos şehri, Lindos ve Meis adası iskelelere sahipti ve hem müslüman ve gayrimüslim tacirler ticari metalarını bu iskelelerden geçerek adaya sokabilirdiler. Bu esnada tacirler Osmanlı kanunlarına göre gümrük ödemek mecburiyetindeydiler. Nitekim, Rodos adasına ait üç ayrı tarihli kanunnamede (biri Kanuni zamanına ait, diğeri Ağustos 1593 (Zilhicce 1001) tarihli ve diğeri biri de Nisan 1711 (Muharrem 1123) tarihlidir) hangi metanın gümrüğe tabi olduğunu ve gümrük nisbeti ayrıntısıyla yazılmıştır. Bütün bu kanunnamelere göre dışarıdan adaya sokulacak yiyecek ve içeceklerin büyük çoğunluğu gümrüğe tabi idi. Rodos kanunnamelerinde gümrüklerle ilgili pasaj :

'iskeleye müslümanlar gemi ile meta getirseler yüzde iki (üç) akça vereler. Ve mekulat cinsinden dahi yüzde ikişer akça vereler. Ve kefere ki darülharpten olmaya getirdikleri ve alıp gittikleri metadan yüzde üçer (dörder) akça gümrük vereler deyü Defter-i Atik kanunnamesinde kayd olunmuş. Yüzde dört akça alınur hepsi için hükm-i şerif varid olmağın ol minval üzere kabz olunur. Ve darülharp keferesi dahi getirdikleri ve alıp gittikleri metadan anlar dahi yüzde dört akça gümrük vereler. Ve bazı kimesneler gemi ile meta getirse bir mikdarın çıkarup ve bir mikdarın çıkarmasa çıkardığı metanın gümrüğün verüp çıkmayan metadan gümrük alınmaya. Ve bir gemiden bir gemiye meta satılsa amma iskeleye çıkarılmasa nısf gümrük vereler. At gemisi ile geçen koyundan her koyuna birer akça gümrük alına. Ve sığıra dörder akça ve ata beşer akça ve ademden birer akça alına'.

Bu kanunnameden açıkça anlaşılıyor ki gümrük oranları müslüman ile gayrimüslim tacirlere göre farklılık arz etmekteydi ve çok uzun bir süre fetihten 1711 yılına değin bu gümrük oranları değişmeden kalmıştı. Hemen belirtilmelidir ki bu gümrükler çoğu zaman özellikle hac mevsiminde çok hareketli ve zengindi. Öncelikle, deniz yoluyla kutsal topraklara hacı olmak için giden Latinler, genellikle su ve yiyecek tedarik etmek için bu gümrüklere mutlaka uğramışlardı. Çünkü, bu adalar, Latin gemicilerin rotası üzerinde bulunuyordu. Diğer taraftan bunlara ilaveten, Levant limanlarıyla ticaret yapan İtalyan tacirleri bu gümrüklere sık sık girmişlerdir. Rodos adası, Mısır, Kıbrıs Adası ve İstanbul denizyolu üzerinde bulunmasından dolayı, kısacası Ege denizinin anahtar noktası olması sebebiyle, ticari önemini kesinlikle yitirmemişti. Bu limanları kullananlar şüphesiz ki sadece gayrimüslim tacir ve hacılar değildi. Osmanlı belgelerinden biliyoruz ki Marmaris ile Rodos adası arasında devletin izin verdiği resmi bir ticaret vardı. Ada, fetihten beri iase bakımından Anadolu'ya devamlı bağımlı haldeydi. Et ve hububat ihtiyacı çoğunlukla Teke, Hamid, Sığla ve Menteşe sancaklarından tedarik edilmekteydi. Bu resmi bir ticaretin yanısıra hacmini

tesbit edemediğimiz gayriresmi canlı bir ticaret özellikle hububat kaçakçılığı, adalar arasında her zaman olagelmıştır⁹.

Devlet, bu gümrüklerin aidatını toplamayı, belirli kişilere uzun süreli kiralama yoluyla havafe (*mukataa*) etmiştir. Prof.Dr. Yücel Özkaya, miri mukataaların nasıl iltizama verildiğini şöyle belirtmektedir¹⁰: '*miri mukataaların iltizamında bedel-i iltizam, kapı harcı, katibiyeyi en fazla veren kişiler buraları almakta öne geçerlerdi. Yani, miri mukataayı bunlar ele geçirir ve yönetirlerdi*'. Bu vergi tahsili biçimi devlet hazinesine bir katkı yapmışsa da kısacası devlet ulufelilerin aylıklarını bu yolla ödemeyi düşünmüşse de, zamanla bu usul beklenen faydalı neticeyi vermemiştir. Mukataa sahipleriyle devlet arasındaki para ve nüfuz mücadelesini Prof. Dr. H. İnalçık şöyle ifade etmektedir¹¹:

'Eyaletlerde sipahi rejiminin kesilmesinin bir neticesi olarak, miri araziler mukataa denilen yeni bir uzun süreli kiralama sistemine bağlandı. Bu şekilde alalade kişilerin ellerindeki toprakları çiftlik statüsüne dönüştürmeleri mümkün oluyordu. Mukataa sistemi daha sonraki zamanlarda çok büyük nisbette büyüdü. Terkedilmiş tımar arazileri devlet tarafından alalade kişilere, müzayedede bir ödeme yapmaları karşılığında, uzun süreli kiraya verildi. Miri arazilerin işletilmesinin diğer bir usulü, arazileri mültezimlere vermektir. Ve bu ikinci usul, hem tımar sahiplerince hem de devletce büyük ölçüde kullanılmaya başlandı. Daha sonra mültezimler hakikaten mukataa sahiplerinin elde ettiği mevkiin aynısını elde ettiler. Araziler üzerinde eski sipahilerin yerini alan bu nüfuzu artan mültezimler ve mukataa sahipleri mülkiyet hakkına da sahip oldular. Onsekizinci yüzyılda, bu miri arazileri geri alabilmek için devletin yaptığı çabalar başarılı değildi; çünkü devlet eyaletler üzerinde denetimini kaybetmişti. Bu yeni rejimin tehlikeli neticeleri: 1) Yeni arazi sahiplerine bağlı köylüler, eskisinden daha kötü durumdaydılar. Mukataa'da köylü hem mutat vergileri devlete ödemek

⁹ M.Akif Erdoğan, aynı yazı, ss.35-36.

¹⁰ Yücel Özkaya, XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı, Ankara 1985, s.96. İltizam usulündeki yolsuzlukları S. Sudi şöyle ifade etmektedir: 'Gümrüklerin Hazine-yi celile idaresinde bulunduğu zamanlarda maktuen ihale olunagelmesinden ve mültezimler dahi işlerine gelen veyahut zaten hizmetlerinde bulunan adamları istihdam ile diledikleri vechle hareket etmeğe muhtar bulunmalarından naşi gümrüklerde mukannen memurlar yetiştirilmesine hazinece bakılmamış bunların efal ve suret-i hareketlerine dair de bir nizam ve kaid vaz ve tesis edilmemişti. İstanbul ve tevabii gümrüklerinin Cezairli-oğlu Miğirdiç'a vuku-yı ihalesinde hizmetlerinden devredilen adamlar nezaret-i Maliyeye müracaatla arz-ı ıstıka ettiklerinde mültezimler kendi işlerinde diledikleri ve emin oldukları adamları kullanıp, dilemedikleri ve emin olmadıkları adamları kullanmamak usul-i iltizamiyenin kavaid-i kadimesinden olduğu ser-riştesiyle cevaplar verilegelmişti. (Defter-i Muktesid, 3. Cilt, İstanbul 1307, ss.81-82).

¹¹ Halil İnalçık, *Land Problems in Turkish History*, The Muslim World, 45, 1955, s.223

hem de toprak sahibinin örfen koyduğu ödentileri ödemek mecburiyetindeydi. 2) Onyedinci yüzyılda eyaletlerde zengin ve nüfuzlu kişiler mukataa sistemi yoluyla birleşmiş arazileri değiştirdiler ve bazı hükümet yetkilerini eline alacak kadar güçlendiler'.

Aynı konu üzerine Prof. Özkaya ise şu yorumu yapmaktadır¹²:

'gümrük ile ilgili vergiler de mukataa usulü ile yönetilmekte ve peşin ücretleri mültezimler tarafından hazineye ödenmekteydi. Bu vergilerin toplanmasında ise, mukataaların gelirlerini üzerlerine alan kişiler bir sürü zorluklarla da karşılaşmaktaydılar. Mültezimlerin ellerinde kuvvet bulunmadığı için mukataa içindeki yolsuzluklar bunlar tarafından devlete iletilirdi. Özellikle, ileri gelen aileler bu gümrükleri ödememe yoluna gitmekteydiler. Mukataa sahipleri daha fazla gelir sağlamak için yolsuzluklara başvururlardı. Mukataa sahipleri gelirlerine noksan getirecek haller olduğunda durumu İstanbul'a iletirlerdi.

Diğer bir kaynak Rodos'un bazar bacalarıydı. Bazar baçı, bilindiği üzere, pazarda satılan emtia üzerine konulmuş bir vergidir. Her kim, pazara satmak üzere herhangi bir meta getirirse, Osmanlı kanunlarına göre, kanunnamelerde belirlenmiş nisbette bir parayı ödemek zorundaydı. Rodos kanunnameleri'nde bazar bacına tabi emtia ve vergi nisbetleri şöyle belirtilmektedir:

'Cezireden kalaya koyun gelse kapuda iki koyundan bir akça bac alına. Ve kuzu gelse dört kuzudan bir akça bac alına. Ve haric-i kalada bir kimesne bir kimesneye koyun satsa iki koyuna bir akça ayak bacı alına. Nisfın satan ve nisf-i aherin satın alan kimesne vere. Ve haric-i kalada at yükü ile peynir ve un ve meyve ve sebze ve bunlara benzer nesnelere gelse kapuda at yüküne iki akça bac alına bahası seksen akça olduğunda. Ve bazarda esir satılsa dört akça alandan ve dört akça satandan alına. Ve at satılsa iki akça satandan ve iki akça alandan alına. Ve bac-ı bazar her üç keyl buğdaydan bir akça. Ve her altı keyl arpadan bir akça. Ve meyvenin yükünden bir akça. Ve zeytinin her altı kilesinden bir akça alınıgemekle Defter-i Cedid'e kayd olundu. Ve peksimedın kantarından iki akcadır satandan bir akça ve alandan bir akça alınır. Ve çekirdekli penbenin kantarından beş akcadır satandan iki akça alandan üç akça alınır. Safisinin kantarından onbeş akça satandan beş akça ve alandan on akça alınır. Ve demirin kantarından ikişer akçadır. Ve palamudun kantarından ikişer akça hala Rodos kabbanında alınagelmiştir'. Prof. Özkaya bu hususta şu bilgileri verir¹³:

¹² Yücel Özkaya, *aynı eser*, ss. 101-4.

¹³ Yücel Özkaya, *aynı eser*, s. 107.

'bac-ı bazar mukataaya bağlanır, mültezimler tarafından iltizam geliri hazineye peşin olarak ödenirdi. Ama bu mukataa da mutasarrıf olan mültezimler zaman zaman bu geliri devlete zamanında ödeyememekteydiler ya da geçiktirmektedirler'.

3-Tuzlalar (memleha)

Bilindiği gibi, Meis adasında devletin işlettiği tuzlalar (*memleha*) vardı ve tuzcular cemaati Rodos şehrindeki tuz anbarlarına tuz depolamakla görevliydi. Tuz satışı resmi idi¹⁴. Kanunnamelerde bu husus açıkça belirtilmektedir: 'tuz işleyenlere tuz verilmeyüp her kilesin ki Rodos kilesidir miriden dörder akca verile. Tuzcular götürüp anlara teslim eyledikde ve Hüdavendigar iskelesi kurbünde olan memlehadan gayrı memleha işlemek memnudur, men oluna. Tuz hacetleri oldukda gelüp kalada beglik (evkaf) anbardan narh-ı ruzi üzere alalar. Binbeşyüz dirhem bir akçaya'.

4-Mabeyn Mahsulü

Adanın bir diğer gelir kaynağı da, önemsiz bir yekun oluşturmasına rağmen, Rodos ve Meis kalelerinde vazifeli mustahfızlar ile Rodos tımarlı sipahilerinin arasında vukubulan adi hadiseler (*cürm*) neticesinde tahsil edilen (*mabeyn mahsulü*) vergilerdi. Bilindiği gibi, Rodos kalesini muhafaza etmekle mustahfızlar, azablar, topçular, bebeciler ve astane topçuları cemaatleri görevlendirilmişti.

5-Bad-ı Heva, Arusane ve Beytulmal vergileri

İdari ve askeri olarak Rodos adasına bağlı Meis adası kalesini muhafaza etmekle görevli mustahfızların terekeleri ayrı bir gelir teşkil etmekteydi. Bilindiği gibi, bütün askerler, Osmanlı kanunlarına göre kul idi ve vefatları halinde terekeleri (*beytulmal*) beytulmal emini tarafından hazine namına zabtedilirdi. *Bad-ı heva* ise, zuhurata bağlı olarak alınan vergilerin genel adı idi¹⁵. Cürm ü cinayet, arus resmi (*arusane*), çiftlik tapusu, ev tapusu, duhan resmi, yava (*yitik hayvan*), deştbanı ve mal-ı gaib ve mefkud vergileri bad-ı heva türünden vergilerdir. Rodos kanunnamelerinde arus resmi için: 'resm-i arusu müslümanların ve keferenin dul avratın otuzar akça ve bakireden altmış akça'

B-Tımar Hasılatın Paylaşımı

1-Osmanlı Sultanına (Hass)

Ada tımar mahsulatının çok büyük bir kısmı yaklaşık % 64'ü ilerde verdiğimiz 2 numaralı çizelgeden incelenebileceği gibi padişah III. Ahmed (1703-30) için hass olarak ayrılmıştı. Bu *icmal* tahririyle, İstanköy varoşu, Pili, Kerme, Andimahya ve Kefalos köylerinin *cizyesi* de sultanın hassına (hazineye) eklenmiştir. 1711 (1123) tarihli Kanuni

¹⁴ Tuz üretimi üzerine bkz. S. Faruqi, Rural Society in Anatolia and the Balkans during the sixteenth century, I, *Turcica*, IX/1, 1977, s.187

¹⁵ Halil Sahillioğlu, Bad-ı Heva, *DVIA*, 4, İstanbul 1991, ss.416-8.

Evkafı tahrir defteri Herke, Simyaki, Harmanlı, İncirli, Paşa, Yalı, Esteroliki, İlyaki, İstanköy, Kalimnoz, Keçi, Liryoç ve Erheneçli adalarının cizyelerinin de *mirice* zabt edildiğini açık olarak yazmaktadır. Bu yüzde miktarı, diğer tımarlı sancaklardan sultana ayrılmış hassın yüzdesiyle mukayese edildiğinde, hakikaten bu tarihte adadan Sultan için çok büyük bir hissenin ayrıldığı anlaşılır. Örneğin, 1583 yılında Beyşehir sancağından sultana ayrılan hassın yüzdesi 2.2 iken, aynı tarihte Akşehir sancağında bu oran 5.2 idi¹⁶. Bu durum aynı zamanda tımar sisteminin adada tamamen yerleşmediğinin ve tımarlı sipahilerin bu dönemde öneminin artık azaldığının da geçerli bir kanıtıdır. Özellikle mukataa gelirlerinin hass olarak sultana ayrılması tımar sisteminin esas özelliğini yitirdiğine işaret eder. Çünkü biliyoruz ki tımarlı sancaklarda, onaltıncı yüzyılda, tımar mahsulünün yarısından fazlası tımarlı sipahilere zeamet ve tımar olarak tahsis ediliyordu. Adanın zengin köylerin öşür hasılatının tümü de herhangi bir kişiyle paylaşmaksızın sultanın hassına tahsis edilmişti. Kattaviya, Vilanova, Apollona, Kastaloç, Embona gibi gayrimüslimlerle meskun köyler hem nüfusca hem de öşür geliri bakımından adanın en zengin köyleriydi. Padişah için adadan daha fazla has verilmesinin nedeni öncelikle kapıkullarının ulufelerini ödemek ve artan savaş masraflarını karşılamaktı.

2-Adalar beylerbeyi

Bu tımar tevziinde az mahsul, yaklaşık yüzde sekizlik bir oranla Adalar beylerbeyisine (*mir-i miran-ı Cezair*) verilmişti. Bu gelirler de Rodos adası haricindeki diğer küçük adalardandı. Patnos, Astipalya, Çoban ve Mamurgoz adalarının öşür ve *haraç* mahsulünü Cezair beylerbeyisi resmen alırdı. Bu gelirlere ek olarak, Ayasuluğ ve Panaya manastırlarının arazi öşürleri de bu beylerbeyiye verilmişti.

3-Rodos sancakbeyi

Rodos sancakbeyi 1711 yılında tımar hasılatının yaklaşık yüzde 15'ini hass olarak tasarruf ediyordu. Ancak, bu gelirin büyük bir kısmı Kerpe adası'ndan sağlanmaktaydı. Triyanda, Kirmasti, Malona ve Erhangoloz gibi çoğunlukla paşa sancağının etrafında toplanmış zengin köylerin öşürleri sancakbeyinin asıl hassını oluşturuyordu¹⁷. Rodos *iskele mukataası* ile liman vergisi de sancakbeyinin hassına dahildi. Liman resmi için Rodos kanunnamelerinde şu hükümler yer almaktadır: '*limana gelen gemilerin küleklüsünden bir filori, dahi geçrek olanlarından hallerine göre ya iki akçaya varınca resm-i liman deyü alına*'. Bu hasılatı ek olarak sancakbeyi için önemli diğer bir kaynak, Rodos şehrinde varoş dışında yaşayan müslümanların arus ve bad-ı heva vergileriydi.

¹⁶ M. Akif Erdoğan, Beyşehir Sancağı İcmal Defteri, *Belgeler*, 18, Ankara 1988, s.127; aynı yazar, Akşehir Sancağı İcmal Defteri, *OTAM*, 1, Ankara 1990, s. 130.

¹⁷ Seyyah M. Cornaille le Bruyn, Casal Nova (Yenişehir), S. Janargier, S. Nastaisia, Baksimale, Theopera ve Trianda'yı adanın şehirleri olarak belirtir. 'Varoşlar şehrin kendisinden büyüktü ve bahçelerle kaplıydı. Greklerin şehir içerisinde (Rodos şehri) oturmalarına müsaade edilmiyordu. Türkler burada haftada iki kere güreş yapıyorlardı (*A Voyage to the Levant*, London 1702, s.124).

4-Tımarlı sipahiler

Neşrettiğimiz defter ve metnin sonundaki harita incelenirse, adanın küçük küçük tımar birimlerine dikkatlice ayrıldığı ve bunların tımarlı sipahilere tımar olarak tahsis edildiği kolayca gözlenir. Defterde dört hassın yanında, yetmiş yedi adet de tımar kaydedilmiştir. Bunların bazıları müşterek tasarruf edildiğine göre, tımarlı sipahi sayısı seksenbeşe ulaşmaktadır. Has dışında kalan köy ve çiftlik sakinlerinin *öşür* gelirleri tımarlı sipahilere tımar olarak verilmiştir. Tımar köylüleri yetiştirdikleri mahsulatın beşde birini aynı olarak tımarlı sipahisine vermek mecburiyetindeydi. Nitekim, Rodos kanunnamelerinde tımar sahiplerle ilgili şu hükümler yer alır: '*berat-ı alıšan ile timara mutasarrıf olan mir-i liva ve zuema ve sair erbab-ı tımar tasarruf etdikleri timarda haricden ve dahilden ziraat eden kimesnelerin aşarını şer-i şerif ve kanun-ı münif muktezasınca sahib-i tımar alıp zabt eyleye hariçden sipahiler dahl ve taarruz eylemeyeler. Ve cezire-i mezburede arazisi tahrir olunan ehl-i islam sahib-i arza yedide bir öşr vermek üzere mucber olunmuşdur. Ve mezruat ve hububat-ı saireden her ne kim hasil olursa humsu sahib-i arza mahsul kayd olunmağla envaından bi-aynihi mahsul alınır. Elbette ziyade akca ver deyü hilaf-ı şer-i şerif cebr olunmayalar. Ve bağat mahsulünden dahi kezalik her ne vaki olursa hasil-ı harac mine'-l-hums hesabından şıralarının kıyyesine ikişer akca alınır. Şıraları kendilerinde kalmak üzeredir. Ve zeytin ve sair eşcar-ı müsemmerenin dahi envaından sahib-i arz için harac humsi alınır.*' Birazcık zengin köyler birkaç tımarlı sipahi arasında paylaşılırılmıştır. Örneğin, Arnita köyü beş tımarlı sipahi arasında paylaşılırılmıştı. Aynı şekilde, Apoliki köyü dört sipahinin tımarı içindeydi. Prof. Dr. H. İnalçık tımarlı sipahilerle ilgili şu genel bilgileri vermektedir¹⁸:

'Sipahiler yüksek rütbeli askeri sınıfı oluştururdu. Arazilerden kendilerine tahsis edilmiş belirli vergileri sultanın verdiği beratla tahsil etme salahiyetine sahiptiler. Bu topraklar üzerinde sultanın temsilcisi olarak, arazi devri ve kullanımında kendilerine bazı denetim hakları verilmişti. Ama yetkilerinin sınırları ve gelirlerinin ayrıntıları kanunname ve defterlerde açıkça belirlenmişti. Köylülerin topraklarını kendileri ekemezler ve sahip olmazlardı. Herhengi bir niza, merkezi hükümet tarafından halledilirdi. Prof. Özkaya, 'onsekizinci yüzyılda tımarlı sipahinin adı mevcut olup, savaş sırasında ise yok denecek kadar az bulunmakta idiler. Alaybeyleri ve tımar sahipleri, sefere iştirak konusunda yayınlanan emirlere uymamakta ve seferlere katılmamaktaydılar. Sefere katılmamaları halinde cezalandırılacakları hakkındaki uyarılar ise bir işe yaramamaktaydı¹⁹ demektedir.

Gerçekten de, bu tarihlerde tımarlı sipahilerin askeri önemi azalmış bulunmaktaydı. Defterde yazılı tımarlı sahiplerin isimleri incelendiğinde, onsekiz tımar

¹⁸ Halil İnalçık, *Land Problems in Turkish History*, s.223

¹⁹ Yücel Özkaya, *aynı eser*, s.41

sahibinin 'veled-i Abdullah' ismini taşıdığı görülmüştür. Bu durum, bu kişilerin İslamiyet'e sonradan girmiş kişiler (mühtedi) olduğunu ima etmektedir. Ayrıca son olarak bir noktayı açıkça itiraf etmek gerekir ki, neşrettiğimiz defterde kayıtlı ada yer isimlerinin büyük bir kısmı Osmanlılarca Türkçe'ye değiştirilmemiş ve Grek özelliğini muhafaza etmiştir²⁰.

Çizelge 1: 1711 yılında Rodos adasının timar kaynakları

	Akça	%
Öşür	1.623.399	85.8
Mukataalar	257.500	13.6
Mabeyn mahsulü	7.000	3.7
Badıheva, arus, beytulmal	1.500	0.08
Tuzlalar	2.000	0.11
	1.891.399	

Çizelge 2: 1711 yılında Rodos adasının timar mahsulünün dağıtımı

	Timar hasılatı (akça)	%
Padişah hası	1.205.326	63.73
Cezair mir-i miranı hası	148.421	7.85
Rodos mir-i livası hası	274.005	14.49
Sipahi timarları	263.647	13.94
Toplam	1.891.399 akça	

²⁰ E. Zachariadou, The sandjak of Naxos in 1641, *Festgabe an Josef MATUZ Osmanistik-Turkologie Diplomatiek herausgegeben von Christa Fragner und Klaus Schwarz mit einem Vorwort von Bert G. Fragner*, Berlin 1992, ss.329-342.

° **Abstract**

Small Military Fiefs and Fief Holders in the Island of Rhodes in 1711

A concise Ottoman register (*İcmal defteri*) dated to 1711 preserved at the Archives of *Tapu* and *Kadastro* in Ankara, written in Ottoman Turkish, inform us that fief revenues of the island were recently established by two Ottoman officials, Abdulkadir, a secretary of land or tax registry, and Mustafa Ruhi, a clerk of main register of revenues of the Ottoman Empire. Because, land, population and tax survey of the island had not been made by Ottoman officials for hundred twenty years.

According to this small military fiefs register, all of fief revenue were assigned for salaries of unpaid monthly Ottoman soldiers. The revenues appropriated to timar system from the island were mainly sales of Rhodes customs for a lump sum, tithes paid by Rhodian peasants, market dues and saltpan of the islands of Rhodes and Megisti, and other taxes belonging to timar system. In addition to this practice, the case of fief holders and taxes belonging to timar system were explained in Rhodes code of laws in detail.

Although Rodhos and Lindos cities had profitable customs for the timar system, main income was title, the fifth of agricultural produce of the island. The revenue shared out among sultan, governor-general of the islands of the Aegean Archipelago, governor of the island of Rhodes, and 85 man-at-arms holding small military fiefs were officially registered to this sum register in 1711.

This Ottoman document we first published in Latin letters indicates explicitly that about 68 per cent of all fief revenues of the island was assigned to royal domain as a *hass*, because Sultan Ahmed III. had to paid salaries of members of the old cavalry corps and the expenditures of wars. Namely fief holders' revenues especially tithe collected from farmer Rhodian villagers in kind became less gradual, since timar system lost its military importance at the beginning of the eighteenth century. Sales of the costumes for a lump sum were farmed out to contractor of the revenue, but taxes were not collected from the villagers regularly. In conclusion this summary register gives valuable information on timar rule of the island of Rhodes in 1711.

M. Akif Erdoğan

RODOS ADASI'NIN 1123 TARİHLİ İCMAL DEFTERİ METNİ
(TKA, Ankara, no.364)

Ahmed Şah bin Mehmed Şah muzaffer daima (tuğra)
Bade'l-yevm düstürü'l-amel olmak üzere Defterhane-i Amire'de hıfz olunmak
buyruldu *sahh* 26 S(afer) sene 123

1-Hassha-yı Hümayun-ı Atik

Mukataa-yı gümrük-i iskele-i Rodos haric ez defter ber vech-i iltizam fi sene-i
kamile 156.000

Mukataa-yı şemhane ve bac-ı bazar haric ez defter tabi-i Rodos 20.000

Mukataa-yı gümrük-i Marmaris ve gümrük-i Meis ve memleha-i Meis haric ez
defter ber vech-i iltizam tabi-i Rodos fi sene-i kamile 68.000

Mukatayı gümrük-i iskele-i Lindos tabi-i m hasil 6.000

Mahsul-i mabeyn-i timarha-i sipahiyan haric ez defter der cezire-i Rodos 2.000

Mahsul-i mabeyn-i mustahfizan ve azaban ve topçuyan ve cebeciyan haric ez
defter 5.000

an mahsul-i bad-ı heva ve arusane ve rüsum ve beytülmal-ı amm ve hassa-i
mustahfizan-ı cezire-i Meis haric ez defter tabi-i Rodos 1.500

Karye-i Kattaviya tabi-i Rodos hasil 35.097

Karye-i Vilanova tabi-i m hasil 24.328

Karye-i Kastaloz maa karye-i Amartoz tabi-i m hasil 12.907

Karye-i Apolona tabi-i m hasil 18.025

Karye-i Mesanoroz tabi-i mezbur hasil 5.517

Karye-i Vati tabi-i mezbur hasil 13.656

Karye-i Plataniya tabi-i m hasil 3.525

Karye-i Salakoz tabi-i m hasil 17.652

Karye-i Embona tabi-i mezbur hasil 10.000

Karye-i Sianna tabi-i m hasil 6.081

Karye-i Monolitos tabi-i m hasil 6.004

Karye-i Lindos tabi-i m hasil 2.536

Cemaat-i tuzcuyan der cezire-i Meis tabi-i Rodos hasil 2.000

Yekun 420.828

2-Hassha-yı Hümayun-ı Cedid

Varoş-ı İstanköy tabi-i mezbur hasil 519.457

Karye-i Kerme tabi-i İstanköy hasil 25.433

Karye-i Pili tabi-i İstanköy hasil 141.925

Karye-i Andimahya tabi-i İstanköy hasil 81.873

Karye-i Kefalos tabi-i İstanköy hasil 15.810

Ceman 1.205.326 (v. 1b)

3- Hassha-yı mir-i miran-ı Cezair

Cezire-i Batnos maa Manastır-ı Ayasuluğ ber vech-ı maktu hasil 43.480
Cezire-i Astipalya maa Manastır-ı Panaya tabi-i İstanköy hasil 35.580
Cezire-i Çoban tabi-i Rodos hasil 8.091
Cezire-i Mamurgoz maa Manastır-ı Panaya ve gayruhu tabi-i İstanköy
hasil 61.270
Yekun 148.421

4-Hassha-yı mir-i liva-yi Rodos

Cezire-i Kerpe ber vech-i maktu tabi-i Rodos hasil 120.000
Mukataa-yı nev-i iskele-i Rodos maa resm-i liman hasil 7.500
Karye-i Tiryanda tabi-i Rodos hasil 31.711
Karye-i Kirmasti tabi-i mezbur hasil 24.243
Karye-i Tahtalu maa karye-i Manola tabi-i Rodos hasil 32.586
Karye-i Erhangoloz tabi-i m hasil 25.538
Bad-i heva ve resm-i arusane-i müsülmanan-ı Rodos gayrı ez varoş hasil 32.427
Yekun 274.005 (v.2a)

5-Timar-ı Mustafa veled-i Abdülkadir

Karye-i Lardos tabi-i Rodos hasil 12.145
Karye-i Asklipiyoz tabi-i m hasil 12.810
Yekun 25.025 hisse 12.513

6-Timar-i Abdürrahman veled-i Mehmed

Karye-i Lardoş tabi-i m hasil 12.145
Karye-i Asklipiyoz tabi-i m hasil 12.810
Yekun 25.025 hisse 12.513

7-Timar-ı Mehmed ve Ahmed veledan-ı Mehmed ber vech-i iştirak

Karye-i Koşiktoz tabi-i Rodos hasil 9.221 hisse 4.364
Karye-i Uzgur maa çiftlik-i Magarina hala Çayır demekle maruf ve Anyalada
dahi derler tabi-i Rodos hasil 7.618
Mezraa-i Pisari ve Pilimadiş maa Bozdağ tabi-i Rodos hasil 1.498
Yekun 13.478 hisse 9.282 (v.2b)

8-Timar-ı Ferruh veled-i Ahmed

Karye-i İstiryoz tabi-i Rodos hasil 5.096
Karye-i Aya Sidiroz tabi-i Rodos hasil 12.583 hasil 4.055
Karye-i Apoliki tabi-i mezbur hasil 8.948 hisse 1.126
Karye-i Fanaz tabi-i mezbur hasil 11.565 hisse 946
Karye-i Ebestoz tabi-i mezbur hasil 9.541 hisse 226

Mezraa-i Vasiliko maa çiftlik-i Kattarinina ve mezraa-i Esfiyaz (?) ve mezraa-i Asturdola ve çiftlik-i Haktota tabi-i Rodos hasil 1.000
Yekun 7.357 hisse 848
Yekun 5.944

9-Timar-ı Mehmed veled-i Elvan

Karye-i Kalavarda maa Murtuna tabi-i Rodos hasil 10.011 hisse 3.630

10-Timar-ı Abdülkadir veled-i Mustafa

Karye-i Teologoz tabi-i Rodos hasil 10.000 hisse 4.198
Çiftlik-i Perukomuno nam-ı diğer Andiriniko tabi-i mezbur hasil 2.270 hisse 780
Yekun 4.978
Karye-i Damadiriye tabi-i m hasil 11.000
Karye-i Ornoz tabi-i mezbur hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 5.703
Karye-i Teologoz tabi-i m hasil 10.000 hisse 1.037
Yekun 6.740 hisse 1.132
Karye-i Damadiriye tabi-i Rodos hasil 11.000
Karye-i Ornoz tabi-i mezbur hasil 7.986
Hasıl 18.986 hisse 2.452
Karye-i Koşiktoz tabi-i Rodos hasil 9.221 hisse 978
Çiftlik-i Perukomuno nam-ı diğer Andiriniko tabi-i Rodos hasil 2.270 hisse 710
Yekun 4.140 hisse 517
Yekun 6.668 (v.3a)

11-Timar-ı Mehmed veled-i Abdullah

Karye-i Teologoz tabi-i Rodos hasil 10.000 hisse 3.057
Çiftlik-i Perukomuno nam-ı diğer Andiriniko tabi-i mezbur hasil 2.270 hisse 780
Karye-i Alayarma tabi-i m hasil 14.264
Karye-i Agrapolya tabi-i m hasil 2.550
Yekun 16.814 hisse 318
Yekun 4.155

12-Timar-ı Mustafa veled-i Ahmed

Karye-i Teologoz tabi-i Rodos hasil 10.000 hisse 1.708

13-Timar-ı Abdurrahman veled-i Murad

Karye-i Afandoz tabi-i m hasil 6.000 hisse 1.000
Karye-i Kalitiz maa Kalislu tabi-i mezbur hasil 1.2140 hisse 1.493
Karye-i Damadiriye tabi-i m hasil 11.000
Yekun 3.064 hisse 2.564
Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 571

Karye-ı Damadiriye tabi-i m hasil 11.000
Karye-ı Ornoz tabi-i m hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 2.452
Karye-i Koşiktoz tabi-i m hasil 9.221 hisse 978
Çiftlik-i Perukomuno nam-ı diger Andiriniko tabi-i mezbur hasil 2.270 hisse 710
Yekun 4.140 hisse 576
Yekun 3.131 (v.3b)

14-Timar-ı Pir Mehmed veled-i Mehmed
Karye-i Koşiktoz tabi-i Rodos hasil 9.221 hisse 3.879

15-Timar-ı Hüseyin veled-i Mehmed
Karye-i Kalavarda maa Murtuna tabi-i Rodos hasil 10.011 hisse 1.820

16-Timar-ı Bekir veled-i Mustafa
Karye-i Kalavarda maa Murtuna tabi-i Rodos hasil 10.011 hisse 1.820 (v.4a)

17-Timar-ı İsmail veled-i Abdullah
Karye-i Kalavarda maa Murtuna tabi-i Rodos hasil 10.011 hisse 1.370

18-Timar-ı İsmail veled-i Abdullah
Karye-i Kalavarda maa Murtuna tabi-i Rodos hasil 10.011 hisse 1.370

19-Timar-ı Ahmed ve Hasan veledan-ı Hasan ber vech-i iştirak
Karye-i Alayarma tabi-i m hasil 14.264
Karye-i Agradolya tabi-i m hasil 2.550
Yekun 16.814 hisse 3.156 (v.4b)

20-Timar-ı Mehmed veled-i Hasan
Karye-i Alayarma tabi-i Rodos hasil 14.264
Karye-i Agradolya tabi-i m hasil 2.550
Yekun 16.814 hisse 3.156

21-Timar-ı Abdurrahman veled-i Mehmed
Karye-i Alayarma tabi-i Rodos hasil 14.264
Karye-i Agradolya tabi-i m hasil 2.550
Yekun 16.814 hisse 3.156

22-Timar-ı Süleyman veled-i Abdullah
Karye-i Alayarma tabi-i Rodos hasil 14.264
Karye-i Agradolya tabi-i m hasil 2.550
Yekun 16.814 hisse 4.741

Karye-i Dimiliya maa Kalamuvina ve Kattaluki tabi-i Rodos hasil 13.394 hisse
3.945

Zemin-i Manastır-ı Sedli (?) der nezd-i karye-i Dimiliya tabi-i m hasil 657

Yekun 4.603 hisse 657

Yekun 5.399 (v.5a)

23-Timar-ı İsmail veled-i Ali

Karye-i Alayarma tabi-i Rodos hasil 14.264

Karye-i Agrapolya tabi-i m hasil 2.550

Yekun 16.814 hisse 1.641

24-Timar-ı Yahya veled-i Mahmud

Karye-i Soroni tabi-i Rodos hasil 6.000 hisse 3.000

Karye-i Alayarma tabi-i Rodos hasil 14.264

Karye-i Agrapolya tabi-i m hasil 2.550

Yekun 16.814 hisse 316

Yekun 3.316

25-Timar-ı Ali veled-i Abdullah

Karye-i Soroni tabi-i Rodos hasil 6.000 hisse 3.000

Karye-i Alayarma tabi-i Rodos hasil 14.264

Karye-i Agrapolya tabi-i m hasil 2.550

Yekun 16.814 hisse 316

Yekun 3.316 (v.5b)

26-Timar-ı İsa veled-i Mehmed ve Mehmed veled-i Mustu

Karye-i Fanaz tabi-i Rodos hasil 11.565 hisse 2.846

27-Timar-ı İbrahim veled-i Abdullah

Karye-i Fanaz tabi-i Rodos hasil 11.565 hisse 2.842

28-Timar-ı Mehmed veled-i Yusuf

Karye-i Fanaz tabi-i Rodos hasil 11.565 hisse 1.893 (v.6a)

29-Timar-ı Ahmed veled-i Selim

Karye-i Fanaz tabi-i Rodos hasil 11.565 hisse 1.526

30-Timar-ı Mehmed veled-i Mahmud

Karye-i Fanaz tabi-i Rodos hasil 11.565 hisse 1.480

31-Timar-ı Mustafa veled-i Abdülkerim

Karye-i Damadiriye tabi-i Rodos hasil 11.000

Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986

Yekun 18.986 Hisse 5.703
Karye-i Teologoz tabi-i mezbur hasil 10.000 hisse 1.037
Yekun 6.740 hisse 5.617 (v.6b)

32-Timar-ı Mustafa veled-i Mehmed
Karye-i Afandoz tabi-i m hasil 6.000 hisse 5.000

*33-Timar-ı Seyyid Mehmed ve Seyyid Abdülbaki veledan-ı Seyyid Hasan ber
vech-i iştirak*
Karye-i Koşiktoz tabi-i m hasil 9.221 hisse 4.364
Karye-i Uzgur maa Çiftlik-i Magarina hala Çayır demekle maruf ve Aynalada
dahi derler tabi-i m hasil 7.618
Mezraa-i Pisari ve Pilimadiş maa Bozdağ tabi-i Rodos hasil 1.498
Yekun 13.478 hisse 4.196

34-Timar-ı Musa veled-i Abdullah
Karye-i Damadirirye tabi-i Rodos hasil 11.000
Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 3.420 (v.7a)

35-Timar-ı Mustafa veled-i Osman
Karye-i Damadirirye tabi-i Rodos hasil 11.000
Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 3.420

36-Timar-ı Yusuf veled-i Abdullah
Karye-i Damadiriye tabi-i Rodos hasil 11.000
Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 3420
Karye-i Dimiliye maa Kalamuvina ve Kattaloki tabi-i Rodos hasil 13.394 hisse
657
Yekun 4.077

37-Timar-ı Mehmed veled-i Şahin
Karye-i Damadiriye tabi-i Rodos hasil 11.000
Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986
Yekun 18.986 hisse 2452
Karye-i Koşiktoz tabi-i m hasil 9.221 hisse 4.364
Çiftlik-i Perukumuno nam-ı diger Andiriniko tabi-i mezbur hasil 2.270 hisse 710
Yekun 4.140 hisse 2.656
Karye-i Afandoz tabi-i m hasil 6.000 hisse 1.000
Karye-i Kalitiz maa Kalışlu tabi-i mezbur hasil 12.140 hisse 1.493
Karye-i Damadiriye tabi-i m hasil 11.000 Yekun 3.064 hisse 2.564

Karye-i Ornoz tabi-i m hasil 7.986

Yekun 18.986 hisse 571

Yekun 3.064 hisse 500

Yekun 3.156 (v.7b)

38-Timar-ı Mehmed veled-i Haydar

Karye-i Marça tabi-i Rodos hasil 8.890 hisse 3.258

39-Timar-ı Süleyman veled-i Mustafa

Karye-i Marça tabi-i Rodos hasil 8.890 hisse 1.535

Karye-i Çimendos der nezd-i Soroni tabi-i m hasil 1178

Karye-i Piona tabi-i mezbur hasil 3.069

Karye-i Galatoz tabi-i mezbur hasil 6609

Yekun 9678 hisse 546

Mezraa-i (?) hala Ezini demekle maruf der nezd-i Vilanova tabi-i m hasil 330

Mezraa-i Arinodoş der nezd-i Kattaviya tabi-i m hasil 404

Yekun 3.993

40-Timar-ı Hüseyin veled-i Halil ve Yusuf veled-i Abdullah

Karye-i Dimiliye maa Kalamuvina ve Kattaloki tabi-i Rodos hasil 13.394 hisse

5.260

41-Timar-ı Mustafa ve İbrahim veledan-ı Mahmud ber vech-i iştirak

Karye-i Dimiliye maa Kalamuvina ve Kattaloki tabi-i Rodos hasil 13.394 hisse

3.287

42-Timar-ı Abbas veled-i Mustafa

Karye-i Dimiliye maa Kalamuvina ve Kattaloki tabi-i Rodos hasil 13.394 hisse

2.875

43-Timar-ı Hasan veled-i İvaz

Karye-i Dimiliye maa Kalamuvina ve Kattaloki tabi-i Rodos hasil 13.394 hisse

3.954

Zemin-i manastır-i Sedli (?) der nezd-i Dimiliye tabi-i mezbur hasil 658

Yekun 4.603 hisse 3.945 (v.8a)

44-Timar-ı Mehmed veled-i İbrahim

Karye-i Kalitiz maa Kalislu tabi-i Rodos hasil 12.140 hisse 2.826

45-Timar-ı Abdurrahman veled-i Süleyman

Karye-i Kalitiz maa Kalislu tabi-i Rodos hasil 12.140 hisse 2.499

Çiftlik-i Ahmed nam-ı diger Kalamuvina der nezd-i Kalitiz tabi-i mezbur hasil

520

Mezraa-i Yannadi der nezd-i Kalitiz tabi-i mezbur hasil 410
Mezraa-i Tilki Veli der nezd-i Laleli-dağ tabi-i m hasil 250
Yekun 3.675

46-Timar-ı Hasan veled-i Mustafa

Karye-i Kalitiz maa Kalislu tabi-i Rodos hasil 12.140 hisse 2.663 (v.8b)

47-Timar-ı Mehmed veled-i Hürrem

Karye-i Kalitiz maa Kalislu tabi-i Rodos hasil 12.140 hisse 2.659

48-Timar-ı Mehmed veled-i Abdullah

Karye-i Korakis tabi-i Rodos hasil 1.463

Çiftlik-i Damuyarkis nam-ı diger Karini (?) tabi-i Rodos hasil 1.413

Yekun 2.876

49-Timar-ı Veli veled-i Abdullah

Karye-i Piona tabi-i mezbur hasil 3.069

Karye-i Galatoz tabi-i mezbur hasil 6.609

Yekun 9.678 hisse 2.745

Karye-i Aya Sidiroz tabi-i m hasil 12.583 hisse 1.504

Yekun 4.239 (v.9a)

50-Timar-ı Ali veled-i Hurrem

Karye-i Piona tabi-i mezbur hasil 3.069

Karye-i Galatoz tabi-i mezbur hasil 6.609

Yekun 9.678 hisse 1.914

51-Timar-ı Abdurrahman veld-i Ömer

Karye-i Piona tabi-i mezbur hasil 3.069

Karye-i Galatoz tabi-i mezbur hasil 6.609

Yekun 9.678 hisse 2.078

52-Timar-ı İvaz veled-i Abdullah

Karye-i Piona tabi-i mezbur hasil 3.069

Karye-i Galatoz tabi-i mezbur hasil 6.609

Yekun 9.678 hisse 2.405 (v.9b)

53-Timar-ı Ali veled-i Mehmed

Karye-i Arnita tabi-i Rodos hasil 8.400 hisse 1.602

54-Timar-ı Ahmed veled-i Mehmed

Karye-i Arnita tabi-i Rodos hasil 8.400 hisse 1.722

55-Timar-ı Yahya veled-i Abdullah

Karye-i Arnita tabi-i Rodos hasil 8.400 hisse 1.742 (v.10a)

56-Timar-ı Ahmed veled-i Abdullah

Karye-i Arnita tabi-i Rodos hasil 8.400 hisse 1.743

57-Timar-ı Yusuf veled-i Abdullah

Karye-i Arnita tabi-i Rodos hasil 8.400 hisse 1.591

58-Timar-ı Hüseyin veled-i Ali ve Mehmed veled-i Ali

Karye-i Gannadi tabi-i Rodos hasil 9.876 hisse 3.807 (v.10b)

59-Timar-ı Mehmed veled-i Murad

Karye-i Gannadi tabi-i Rodos hasil 9.876 hisse 2.008

60-Timar-ı Halil veled-i İbrahim

Karye-i Gannadi tabi-i Rodos hasil 9.876 hisse 2.037

61-Timar-ı Mustafa veled-i Hüseyin

Karye-i Gannadi tabi-i Rodos hasil 9.876 hisse 2.023 (v.11a)

62-Timar-ı Hüseyin veled-i Mehmed

Karye-i Aya Sidiroz tabi-i Rodos hasil 12.583 hisse 3.010

63-Timar-ı Hüseyin veled-i Abdullah

Karye-i Aya Sidiroz tabi-i Rodos hasil 12.583 hisse 2.007

64-Timar-ı Mehmed veled-i Muslu

Karye-i Aya Sidiroz tabi-i Rodos hasil 12.583 hisse 2.007 (v.11b)

65-Timar-ı Ali veled-i Ahmed

Karye-i Apoliki tabi-i Rodos hasil 8.948 hisse 2.971

Karye-i Aya Sidiroz tabi-i Rodos hasil 12.583 hisse 4.055

Karye-i Apoliki tabi-i Rodos hasil 8.948 hisse 1.126

Karye-i Fanaz tabi-i mezbur hasil 11.565 hisse 946

Karye-i Ebestoz tabi-i m hasil 9.548 hisse 226

Mezraa-i Vasiliko maa çiftlik-i Kattarinina ve mezraa-i Esbiyaz ve mezraa-i

Asturdola ve çiftlik-i Haktuta tabi-i Rodos hasil 1.000

Yekun 7.357 hisse 848

Yekun 3.739

66-Timar-ı Ömer veled-i Bekir

Karye-i Apoliki tabi-i Rodos hasil 8.948 hisse 2.599

67-Timar-ı İsmail veled-i Yusuf

Karye-i Apoliki tabi-i Rodos hasil 8.948 hisse 2.353 (v.12a)

68-Timar-ı Mustafa veled-i Ahmed

Karye-i Arliyoki tabi-i Rodos hasil 7.000 hisse 3.638

69-Timar-ı Abdi veled-i Hüseyin

Karye-i Arliyoki tabi-i Rodos hasil 7.000 hisse 3.362

70-Timar-ı Hüseyin veled-i Mustafa

Karye-i Ebestoz tabi-i Rodos hasil 9.548 hisse 2.938 (v.12b)

71-Timar-ı Ali veled-i İbrahim

Karye-i Ebestoz tabi-i Rodos hasil 9.548 hisse 4.522

72-Timar-ı Hacı Yusuf veled-i Mehmed

Karye-i Ebestoz tabi-i Rodos hasil 9.548 hisse 1.862

73-Timar-ı Abdullah veled-i Mehmed ve Ahmed veled-i Mustafa

Karye-i Profilya tabi-i Rodos hasil 4.516 (v.13a)

74-Timar-ı Kara Mehmed veled-i Abdullah

Karye-i Lahaniya tabi-i Rodos hasil 8.129

Karye-i Asa tabi-i m hasil 2.255

Yekun 10.384 hisse 2.348

75-Timar-ı Osman veled-i Ahmed

Karye-i Lahaniya tabi-i Rodos hasil 8.129

Karye-i Asa tabi-i m hasil 2.255

Yekun 10.384 hisse 1.545

Mezraa-i Kurdzade İbrahim Bey der karye-i Soroni tabi-i m hasil 751

Yekun 3.296

76-Timar-ı Mehmed veled-i Hüseyin

Karye-i Lahaniya tabi-i Rodos hasil 8.129

Karye-i Asa tabi-i m hasil 2.255

Yekun 10.384 hisse 2.165 (v.13b)

77-Timar-ı Ali veled-i Hüseyin

Karye-i Lahaniya tabi-i Rodos hasil 8.129

Karye-i Asa tabi-i m hasil 2.255

Yekun 10.384 hisse 2.166

78-Timar-ı Mustafa veled-i Yunus

Karye-i Lahaniya tabi-i Rodos hasil 8.129

Karye-i Asa tabi-i m hasil 2.255

Yekun 10.384 hisse 2.160

Karye-i Baştide tabi-i mezbur hasil 3.687 hisse 230

Yekun 2.390

79-Timar-ı Hacı Yusuf veled-i Mehmed

Karye-i Aya Sidiroz tabi-i Rodos hasil 12.583 hisse 4.055

Karye-i Apoliki tabi-i Rodos hasil 8.948 hisse 1.126

Karye-i Fanaz tabi-i mezbur hasil 11.565 hisse 946

Karye-i Ebestoz tabi-i Rodos hasil 9.548 hisse 226

Mezraa-i Vasiliko maa çiftlik-i Kattarinina ve mezraa-i Esbiyaz ve mezraa-i

Asturdola ve çiftlik-i Hakutuna tabi-i Rodos hasil 1.000

Yekun 7.357 hisse 5.657 (v.14a)

80-Timar-ı Mehmed veled-i Abdullah

Karye-i Lahaniya tabi-i Rodos hasil 8.129

Karye-i Asa tabi-i m hasil 2.255

Yekun 10.384 hisse 3.456

81- Timar-ı Ali veled-i Mehmed

Karye-i Marça tabi-i Rodos hasil 8.890 hisse 4.097

Cezire-i mezburelerde havass-ı hümayun ve mir-i miran ve mir-i liva ve erbab-ı timar kura ve cezireleri müceddeden tahrir-i defter-i icmal olunmak için emr-i alişan sadır olmağın sadır olan emr-i ali mucebince tahrir-i defter olundu tahriren fi evahir-i şehri-i Muharremi'l-haram sene selase ve işrin ve mie ve elf
el-hakir Abdülkadir (mühür)
el-hakir Mustafa Ruhi katib-i Defter-i Hakani (mühür)

Rodos Adası'nda 1711 Yılında Tımar ve Tımarlılar

